

Sygn. akt III AUa 208/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak
Sędziowie:	SSA Daria Stanek (spr.) SSO del. Alicja Podlewska
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kręska

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2015 r. w Gdańsku

sprawy A. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o umorzenie należności składkowych

na skutek apelacji A. W. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 października 2014 r., sygn. akt VI U 349/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy VI Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Sygn. akt III AUa 208/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 grudnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpoznania wniosku o umorzenie należności - na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność - za które jest odpowiedzialny w związku z decyzją z dnia 28 lutego 2008 r. o przeniesieniu odpowiedzialności za zaległości Zakładu (...).

Odwołanie od tej decyzji złożył ubezpieczony A. W. (1) wnosząc o jej zmianę i umorzenie należności za okres od 2002 do 2003 roku. Zdaniem odwołującego organ rentowy naruszył przepisy art. 1 ust. 1, 6, 7, 8 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych

składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność poprzez ich błędna wykładnię i niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji błędne przyjęcie, że należności objęte wnioskiem nie mogą być przedmiotem postępowania. Odwołujący stwierdził, że organ rentowy nie przeprowadził merytorycznego rozpatrzenia wniosku i przyjął, że należności firmy (...) dotyczyły wyłącznie zatrudnionych pracowników. Zaległości będące przedmiotem niniejszego postępowania określone były decyzją o odpowiedzialności za zobowiązania płatnika z dnia 28 lutego 2008 r. Odwołujący podniósł ponadto, że niedopuszczalne było orzeczenie w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania, ponieważ postępowanie zostało wszczęte i prowadzone w wyniku wniosku złożonego przez uprawniony podmiot.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 28 października 2014 r. oddalił odwołanie (sygn. akt VI U 349/14).

Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

Bezspornym jest, iż w okresie objętym zaskarżoną decyzją wnioskodawca A. W. (1) prowadził działalność gospodarczą m. in pod nazwą Zakład (...).

W okresie objętym zaskarżoną decyzją zaległości wnioskodawcy z tytułu składek wyniosły:

- październik 2004 r.: na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych - 1477,94 zł, na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego - 382,72 zł, na Fundusz Pracy i FGŚP - 365,56 zł.

Zaległości dotyczyły 15 osób ubezpieczonych wskazanych w deklaracji przez płatnika składek : J. P., M. S., P. K., D. Ł., M. K., H. K., T. L., J. L. (1), J. L. (2), J. R., E. W., W. W., L. W., R. J., D. K.

- listopad 2004 r.: na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego - 870,68 zł, na Fundusz Pracy i FGŚP - 427,81 zł

Zaległości dotyczyły 15 osób ubezpieczonych wskazanych w deklaracji przez płatnika składek: J. P., M. S., P. K., D. Ł., I. L., M. K., H. K., T. L., J. L. (1), J. R., E. W., W. W., L. W., R. J., R. T..

- grudzień 2004 r.: na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych - 4245,70 zł, na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego - 965,83 zł, na Fundusz Pracy i FGŚP - 405,56 zł.

Zaległości dotyczyły 17 osób ubezpieczonych wskazanych w deklaracji przez płatnika składek : J. P., M. S., P. K., D. Ł., M. K., H. K., T. L., J. L. (1), J. L. (2), J. R., E. W., W. W., L. W., R. J., D. K., J. W., J. L. (2), R. T..

- styczeń 2005 r.: na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych - 3271,77 zł, na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego - 715,84 zł, na Fundusz Pracy i FGŚP - 405,56 zł.

Zaległości dotyczyły 16 osób ubezpieczonych wskazanych w deklaracji przez płatnika składek: J. P., M. S., P. K., D. Ł., M. K., H. K., T. L., J. L. (1), J. L. (2), J. R., E. W., W. W., L. W., R. J., D. K., J. W., J. L. (2)

- na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego w kwocie 163,78 zł.

- luty 2005 r., kwiecień 2005 r.: na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych - 4364,15 zł, na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego - 870,72 zł, na Fundusz Pracy i FGŚP - 405,56 zł.

- marzec 2005 r.: na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych 2199,15 zł, na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego - 373,72 zł, na Fundusz Pracy i FGŚP - 245,56 zł.

- maj 2005 r.: na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych - 11,84 zł, na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego - 23,19 zł, na Fundusz Pracy i FGŚP - 100,57 zł.

- czerwiec, lipiec 2005 r.: na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych - 4364,15 zł, na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego - 870,72 zł, na Fundusz Pracy i FGŚP - 405,56 zł.

W dniu 24 października 2013 r. płatnik składek złożył - na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność - wniosek o umorzenie całości zadłużenia za okres objęty ustawą - 2003 r. i 2004 r. - wskazując, że prowadzi nadal działalność gospodarczą.

Przechodząc do rozważań merytorycznych Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność - na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, ze zm.11):

1) która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Przepisy ustawy dotyczą osób prowadzących działalność gospodarczą które posiadają zadłużenie w ZUS wynikające z podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 2009 r. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, działalności twórczej i artystycznej, działalności w zakresie wolnego zawodu, a także jako współnik jednoosobowej spółki z o. o., spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej oraz osoby trzeciej i spadkobiercy w/w dłużnika, na których została przeniesiona odpowiedzialność za jego zadłużenie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

Warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne. Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2

Niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o:

1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub

2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 1

Odnosząc powyższe przepisy do analizowanego stanu faktycznego sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że A. W. (2) nie podlega przepisom ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, ponieważ na mocy cytowanej ustawy umorzeniu podlegają wyłącznie nieopłacone, obowiązkowe składki własne z tytułu prowadzenia działalności. Jak zaś wykazano powyżej zaległości składkowe dotyczyły wyłącznie zatrudnionych osób: J. P., M. S., P. K., D. Ł., M. K., H. K., T. L., J. L. (1), J. L. (2), J. R., E. W., W. W., L. W., R. J., D. K., J. W., J. L. (2), R. T..

Mając powyższe na uwadze Sąd I instancji uznał, iż brak jest podstaw faktycznych i prawnych do zmiany zaskarżonej decyzji i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Apelację od wyroku wywiódł wnioskodawca, zarzucając naruszenie prawa materialnego w tym art. 1. ust. 1, 6, 7 8 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie, że w sprawie nie mogą być umorzone zaległości z tytułu ubezpieczenia społecznego.

Wobec powyższego skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy celem ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania i zmianę decyzji i w konsekwencji umorzenie należności.

Wnioskodawca podniósł, że z uzasadnienia rozstrzygnięcia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika - co podzielił także Sąd Okręgowy - że należności dotyczyły wyłącznie zatrudnionych pracowników. Zaległości będące przedmiotem niniejszego postępowania określone były decyzją o odpowiedzialności za zobowiązania płatnika, co wyłącza dochodzenia i zastosowania ulgi. Zdaniem skarżącego taka wykładnia nic znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa. Z przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność nie wynika bowiem, aby o umorzenie nie mogły ubiegać się osoby, których zaległość związana była z zatrudnionymi pracownikami.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja odwołującego skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy VI Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że kontroli sądowej w niniejszej sprawie poddana została decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 17 grudnia 2013 r., którą odmówiono wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku A. W. (1) z dnia 24 października 2013 r. o umorzenie należności na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, za które A. W. (1) jest odpowiedzialny w związku z decyzją z dnia 28 lutego 2008 r. o przeniesieniu odpowiedzialności za zaległości Zakładu (...). Odmowa wszczęcia postępowania nastąpiła, jak wskazał organ rentowy, ponieważ M. J. w okresie od 12 lipca 2004 r. do 17 lipca 2005 r. podlegał wyłączeniu ubezpieczeniu zdrowotnemu, natomiast w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 11 lipca 2004 r. oraz od 18 lipca 2005 r. do 31 grudnia 2005 r. nie podlegał ubezpieczeniom. Nadto, zadłużenie objęte przedmiotową decyzją z dnia 28 lutego 2008 r. dotyczy należności za zatrudnionych pracowników, które nie podlegają pod przepisy ustawy abolicyjnej.

Przypomnieć należy, że przepis art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej stanowi, że na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych:

1) która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w art. 8;

2) innej niż wymieniona w pkt 1

umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Wykładnia wyżej przytoczonego przepisu wskazuje, iż osobami uprawnionymi do złożenia wniosku o umorzenie należności składkowych są osoby podlegające w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy systemowej (a zatem także osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych – art. 8 ust. 6 pkt 1), które posiadają zaległości składkowe na te ubezpieczenia za okres od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 2009 r.

Powyższe wymaganie pozostaje aktualne w sytuacji, gdy z wnioskiem o umorzenie należności występuje na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy abolicyjnej osoba trzecia, jeśli w zakresie tych zobowiązań Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję o jej odpowiedzialności. Przepis ust. 4 art. 2 ustawy stwierdza bowiem, że do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, przepisy art. 1 i 3 stosuje się odpowiednio. Nie ulega zatem wątpliwości, że osoba trzecia jest legitymowana do wystąpienia z wnioskiem o umorzenie należności po pierwsze, jeśli ZUS wydał w stosunku do niej decyzję o przeniesieniu odpowiedzialności, a po drugie, jeśli płatnik w okresie wskazanym we wniosku o umorzenie podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny zwraca przede wszystkim uwagę, iż Sąd I instancji zaniechał ustalenia, czy decyzja z dnia 28 lutego 2008 r. o przeniesieniu odpowiedzialności za zaległości Zakładu (...) jest prawomocna, a tylko w takim wypadku A. W. (1) przysługiwałaby legitymacja do udziału w niniejszym postępowaniu.

Ponadto, uszło uwadze Sądu Okręgowego, iż należności objęte decyzją z dnia 28 lutego 2008 r. nie korelują z zaległościami z tytułu nieopłaconych składek zaewidencjonowanymi w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS, które pozwany przedstawił w wykonaniu zarządzenia Sądu Okręgowego w piśmie procesowym datowanym na dzień 24 lipca 2014 r. (k. 25-26 a.s.). Co więcej, wniosek A. W. (1) o umorzenie należności składkowych jest nieprecyzyjny. Nie ulega zaś wątpliwości, iż odpowiedzialność A. W. (1) jako osoby trzeciej z tytułu zaległości składkowych Zakładu (...) istnieje tylko w takim zakresie, w jakim ustala ją prawomocna decyzja o przeniesieniu odpowiedzialności.

Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 107 § 1, 1a, 2 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz. U. z 2015 r. Nr 613 ze zm.) w zw. z art. 31 ustawy systemowej w przypadkach i w zakresie przewidzianych w niniejszym rozdziale za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie. Osoby trzecie odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z następcą prawnym podatnika za przejęte przez niego zaległości podatkowe. Jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, osoby trzecie odpowiadają również za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych oraz koszty postępowania egzekucyjnego. Przepisy art. 108 § 1 i 4 Ordynacji podatkowej, do których odsyła art. 31 ustawy systemowej, stanowią zaś,

że o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej organ podatkowy orzeka w drodze decyzji. Egzekucja zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna. Stosownie natomiast do art. 113 Ordynacji podatkowej (w zw. z art. 31 sus), jeżeli podatnik, za zgodą innej osoby, w celu zatajenia prowadzenia działalności gospodarczej lub rzeczywistych rozmiarów tej działalności, posługuje się lub posługiwał się imieniem i nazwiskiem, nazwą lub firmą tej osoby, osoba ta ponosi solidarną odpowiedzialność z podatnikiem całym swoim majątkiem za zaległości podatkowe powstałe podczas prowadzenia tej działalności.

Decyzją z dnia 28 lutego 2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. orzekł, iż A. W. (1) jako firmowany odpowiada całym swoim majątkiem za zaległości składkowe Zakładu (...): na ubezpieczenie społeczne za okresy: 10/2004, 12/2004- (...), (...), na ubezpieczenie zdrowotne za okres: 10/2004 – 01/2005 oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres: 10/2004-01/2005 – w łącznej kwocie, wraz z odsetkami na dzień 28.02.2008 r., 17.448,43 zł.

Wniosek A. W. (3) z dnia 24 października 2013 r. o umorzenie zaległości składkowych obejmuje nieopłacone należności na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za lata 2004 – 2005.

Zaskarżona decyzja z dnia 17 grudnia 2013 r. nie wymienia jednoznacznie zaległości składkowych objętych wnioskiem o umorzenie, należy jednak zwrócić uwagę, iż podłączono do niej wniosek o umorzenie należności z tytułu FUS, FUZ, FP za lata 2003 – 2004 w związku z przeniesieniem odpowiedzialności za zaległości składkowego R. M. (k. 2 akt ZUS), którego nazwisko pojawia się także w odwołaniu i odpowiedzi na odwołanie.

Z kolei we wspomnianym piśmie procesowym z dnia 24 lipca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnił, że na koncie Zakładu (...) występują zaległości z tytułu nieopłaconych składek na FUS, FUZ, FP i FGŚP za okres od października 2004 r. do lipca 2005 r. w łącznej kwocie 39.050,72 zł, przy czym od lutego 2005 r. brak jest deklaracji i raportów za osoby ubezpieczone. Podkreślić należy, że – pomimo przedstawionego stanowiska ZUS – decyzja z dnia 28 lutego 2008 r. nie obejmuje zaległości składkowych za miesiące: luty, marzec, kwiecień, czerwiec i lipiec 2005 r.

W tym miejscu Sąd odwoławczy zwraca uwagę, że w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych - które ma charakter odwoławczy i kontrolny - postępowanie sądowe ogranicza się do sprawdzenia zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy. Badanie takie jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydania decyzji. W postępowaniu odwoławczym sąd weryfikuje jedynie ustalenia dokonane przez organ. Przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu ogranicza się zatem do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych - poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny stwierdza, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na precyzyjne ustalenie przedmiotu niniejszej sprawy.

W świetle pomówionych powyżej dokumentów nie jest jasne, umorzenia jakich konkretnie należności z tytułu nieopłaconych składek domagał się A. W. (1) ani do jakich należności odnosi się zaskarżona decyzja z dnia 17 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, po wyjaśnieniu prawomocności decyzji z dnia 28 lutego 2008 r., powinien zatem w pierwszej kolejności dokonać ustaleń w powyższym zakresie i na ich podstawie sprecyzować przedmiot sporu.

Niezależnie od powyższego Sąd Apelacyjny wskazuje, że Sąd I instancji w rozpoznawanej sprawie nie odniósł się do istoty sporu. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżoną decyzją odmówił wszczęcia postępowania de facto

z powodu braku legitymacji A. W. (1) do wystąpienia z wnioskiem o umorzenie, Sąd Okręgowy zupełnie zaś pominął tę kwestię, odnosząc się jedynie lakonicznie

do przedmiotu wniosku tj. charakteru należności objętych wnioskiem o umorzenie. Sąd ograniczył się do przytoczenia przepisów ustawy abolicyjnej i stwierdzenia, iż zaległości składkowe objęte wnioskiem dotyczyły wyłącznie osób zatrudnionych. Warunkiem umorzenia w świetle art. 1 ust. 10 ustawy jest zaś nieposiadanie na dzień wydania decyzji niepodlegających umorzeniu składek, co dotyczy m. in. składek ubezpieczeniowych związanych z zatrudnianiem pracowników. Sąd I instancji nie poczynił natomiast żadnych ustaleń ani rozważań w kwestii leżącej u podstaw wydania zaskarżonej decyzji, a mianowicie, czy wnioskodawca mieści się w katalogu osób uprawnionych do złożenia wniosku

o umorzenie należności na podstawie przepisów omawianej ustawy. Innymi słowy, Sąd Okręgowy badał merytoryczną zasadność roszczenia, nie ustalając uprzednio dopuszczalności złożenia przedmiotowego wniosku przez odwołującego się.

Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że skoro w rozpoznawanej sprawie zaskarżona decyzja w istocie sprowadza się do odmowy wszczęcia postępowania w związku z brakiem legitymacji A. W. (1) do wystąpienia z wnioskiem o umorzenie, Sąd pierwszej instancji mógł przystąpić do merytorycznego rozpoznania sprawy tj. oceny, czy istnieją przesłanki ustawowe do umorzenia należności składkowych objętych żądaniem wniosku, dopiero po rozstrzygnięciu powyższej kwestii. Z tego punktu widzenia istotną

dla rozstrzygnięcia sprawy okolicznością (istotą sporu) było, czy płatnik składek M. J. podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w okresie objętym wnioskiem o umorzenie.

Gdyby okazało się, że M. J. – zgodnie z twierdzeniami pozwanego -

nie podlegał wówczas obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, zaskarżona decyzja odpowiadałaby prawu, gdyż A. W. (1) nie byłby osobą legitymowaną do wszczęcia postępowania o umorzenie należności składkowych na podstawie przepisów ustawy z dnia

9 listopada 2012 r.

Dopiero w sytuacji poczynienia przeciwnych ustaleń, Sąd Okręgowy byłby uprawniony do badania przesłanek umorzenia wskazanych we wniosku należności,

w szczególności zaś, czy należności te powstały z tytułu nieopłaconych przez płatnika składek na jego własne ubezpieczenie, czy też na ubezpieczenie zatrudnianych przez niego pracowników.

Reasumując, Sąd Apelacyjny podkreśla, że w postępowaniu pierwszoinstancyjnym nie zostały wyjaśnione istotne dla rozstrzygnięcia sporu okoliczności faktyczne, w szczególności zaś nie został sprecyzowany przedmiot sporu ani nie została oceniona legitymacja wnioskodawcy do wszczęcia postępowania abolicyjnego. Przedstawione motywy uzasadniały zatem uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., o czym Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.